

роботи з дітьми різного віку, розбиратися в причинах найбільш поширених помилок, що зустрічаються в практиці.

Не можна не сказати про те, що важливим вмінням педагога у вихованні активності дітей є вміння аналізувати і враховувати педагогічну ситуацію, шлях і можливість виправлення допущених помилок. Важливо мати психологічну інтуїцію, вміння відчувати обстановку. Ця здатність педагога-керівника має величезне значення для використання сприятливих ситуацій у виховних цілях, для створення стійкої позитивної атмосфери в класі [5].

Кожен прожитий день, кожне заняття, репетиція або концерт змінюють інтереси і можливості дітей. Не можна скидати з рахунків навіть незначні характерні риси, що виявляються в процесі навчання. Активність дітей на заняттях у хореографічному колективі залежить від творчої ініціативи педагога, прагнення вести своїх учнів до вдосконалення виконавської майстерності і здорового духовного розвитку.

Література

1. Бегак Б. А. Воспитание искусством. Москва, 1981. С. 94.
2. Выготский Л.С. Психология искусства. Санкт-Петербург, 2000. 416 с.
3. Голдрич О. С. Методика викладання хореографії: Навчальний посібник. Львів: «Сполом», 2006. С. 84.
4. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти : Мистецтво та освіта. Від 23.11.2011. №1392. С. 2-6.
5. Заброцький М. М. Основи вікової психології: Навчальний посібник. Тернопіль: Богдан, 2001. С. 57-61.
6. Зязюн І. А. Естетичний досвід особи. Формування та сфери впливу. Київ : Вища школа, 1976. 172 с.
7. Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах. *Директор школи*. 2005. №4. С. 15-17.
8. Педагогическое наследие : Я. А. Коменський, Д. Локк, Ж. Ж. Руссо, И. Г. Песталоцци. Москва: Педагогика, 1989. 412 с.
9. Рогозіна В. Особливості методики розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Мистецтво та освіта*. 1997. №2. С. 8.
10. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Богдан, 2005. 360 с.
11. Шадських Ю. Г. Психологія і педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : Магнолія 2006. 298-305 с.
12. Шацкая В. Музыкально-эстетическое воспитание детей и юношества. Москва: Педагогика, 1975. 168 с.

ЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ А.С. МАКАРЕНКА

Микичур О.

***Студент факультету історії, права і публічного управління
Науковий керівник – доц. Волошина О. В.***

Наші діти – це наша старість. Правильне виховання – це наша щаслива старість, погане виховання – це наше майбутнє горе, це – наші сльози, це – наша провина перед іншими людьми, перед усією країною.
(А. С. Макаренко)

Антон Семенович Макаренко – один із найвідоміших педагогів ХХ століття, який зробив великий внесок у світову педагогіку та теорію виховання. Він досяг

міжнародного визнання та рішенням ЮНЕСКО (1988 р.) увійшов до четвірки педагогів ХХ століття, які визначили спосіб педагогічного мислення.

Метою статті є визначення актуальності педагогічних напрацювань А. Макаренка та шляхів застосування у ході організації освітнього процесу в Новій українській школі та підготовці молодих педагогів.

Як відомо з багатьох досліджень педагогічної діяльності, у трудових колоніях А. Макаренка доводилося мати справу не тільки з підлітками, а й з справжніми некерованими та зухвалими бандитами і злочинцями, які займалися розбоями та вбивствами, проте задля уникнення покарання зменшували свій вік. Він як педагог свідомо йшов на ризики, іноді провокуючи своїх вихованців на певні дії, які загрожували його життю, але наприкінці мали добрий результат.

Він став новатором та початківцем у формуванні педагогічної діяльності та вихованні складних підлітків, разом з якими вчився на практиці долати комплекси, формувати особистість, довіряти, вирішувати проблеми, та писав свої праці. Його впевненість у правильно обраній методиці виховання додавала сенсу життю. Він цілеспрямовано йшов до мети, завдяки його ризикованим експериментам тисячі дітей стали повноцінними громадянами суспільства, а його наукові напрацювання та методики використовували в Європейських країнах та Японії.

Варто зазначити, що великий досвід, цілеспрямованість сприяли успішності педагогічної діяльності А. Макаренка, отриманню значних позитивних результатів у показниках вихованості дітей у тих закладах, якими керував видатний педагог: колонія ім. М. Горького (1920-1928 рр., під Полтавою, з 1926 року в Куряжі поблизу Харкова), у дитячій комуні ім. Ф. Е. Дзержинського (1927- 1935 рр., в передмісті Харкова).

Перевиховання складних підлітків полягало не в тому, щоб їх морально зламати, а, навпаки, соціально адаптувати та повернути в суспільство повноцінними громадянами та сформованими особистостями.

Його праці з розробки теорії дитячого колективу та запровадження практики паралельної дії, за допомогою колективу вихованця спонукали до визнання та виправлення власних помилок не викладачі, а його товариші, як приклад: оголошували «бойкот» і тоді він відчував не тільки свою провину, а й намагався швидше виправитися, щоб повернути втрачений авторитет.

Важливим шляхом для згуртування колективу стали започатковані ним традиції: останній дзвінок, святкові дні народження школи, спортивні свята, драматичні та літературні гуртки, духовий оркестр, збирання врожаю. Запровадження таких традицій сприяло не лише об'єднанню дітей, а й їх фізичному, духовному та творчому розвитку.

Велику увагу А. Макаренко приділяв й освітньому процесу, зокрема ним було сформовано та впроваджено чіткі правила дисципліни та режиму, що дало змогу не тільки дисциплінувати вихованців, а й чітко розмежувати навчальний та виховний процеси.

Вимогливим педагог був не лише до вихованців, а й до викладацького складу, саме ним було започатковано поняття «педагогічна техніка», яка включала в себе такі важливі аспекти, як: уміння володіти словом, мімікою, вчасно стримувати емоції та регулювати свій настрій, сердитися чи жартувати, але в цілому власною поведінкою мати вплив на учнів.

А. Макаренко вдалося розробити концепцію «проектування» особистості. На його думку, педагог повинен був собі уявляти, яким він бачить свого вихованця

на виході. Було створено дві виховні програми: одна з яких була розрахована на усіх дітей, а інша на конкретну дитину, яка мала розкрити її особисті здібності та інтереси.

Крім того, А. Макаренку належить дуже важлива формула: «Людина не виховується частинами». Її моральне, духовне та соціальне виховання має бути єдиним цілим [5].

А. Макаренко у своїх працях акцентував увагу не лише на педагогічному вихованні, а й важливості повноцінного формування дитини, як особистості у колі родини. Саме А. Макаренка вважають засновником сімейної педагогіки [6].

Зважаючи на пережиті ним самим проблеми підліткового віку, які відомі всім, хто досліджував не тільки його наукову діяльність, а й особисте життя: хворобливе, сповнене фізичних та душевних страждань дитинство, цькування та знущання однолітків, нерозділене кохання, схильність та думки про суїцид, а потім вигнання не тільки з батьківського дому, а й з життя родини [3]. Тому саме тема впливу батьків на життя дітей в родині зайняла значну частину його досліджень та наукових праць.

Щаслива родина, в якій панує атмосфера добра та любові на 100% сформує у дитини почуття захищеності, і коли вона стане підлітком, то буде шукати підтримки і поради у батьків, а не в сумнівних компаніях пияків чи наркоманів.

Щоб знайти вихід і не стати ворогом для власних дітей, потрібно допомогти їм знайти своє місце у суспільстві, а для цього варто почитати праці видатного педагога А. Макаренка.

Варто зауважити, що напрацювання А. Макаренка з організації виховного процесу у складний підлітковий вік, актуальні і у наш час. Підлітковий вік дітей – найскладніший період не тільки для педагогів, а й для батьків, ще вчора слухняна та домашня дитина стає некерованою, перетворюється на роздратовану, всім незадоволену, висловлює свої претензії, намагається маніпулювати почуттями батьків, викликаючи у них спочатку злість, а потім жалість.

Спираючись на праці А. Макаренка, в цей період батьки мають проявити не лише мудрість, а й стриманість, намагатися знайти компроміси, налагодити душевний контакт та довірливі відносини з дитиною.

Проте не тільки у колі родини дитина має відчувати душевний комфорт, головна та велика відповідальність стає невід'ємною частиною праці педагогів, саме вони мають запобігти булінгу серед однокласників, розпізнати тривожні сигнали у поведінці дитини, спрямувати свої вміння та знання на розв'язання дитячих проблем.

Так сталося, що у наш час, батьки змушені постійно працювати, а діти присвячені практично самі собі, великий вплив на їх формування має їх віртуальне життя.

Особливої уваги заслуговує, комп'ютерна залежність сучасних дітей, вона не тільки шкодить фізичному стану дитини, а й викликає певні психологічні розлади. Діти, ще несформовані особистості, бачать красиве, легке безтурботне життя блогерів, які переважно хизуються дорогими брендовими речами, чи гаджетами, розвивають у дітей комплекси. Невдоволеність власним життям, постійні фінансові проблеми у родинах, нерозуміння батьків призводить до страшних наслідків. Сотні дитячих життів обірвалися через гру «Синій Кит». Це велике недопрацювання у вихованні дітей не лише батьків, а й вчителів.

На завершення своєї роботи хотів висловити особисту думку: як майбутній педагог, вивчаючи праці А. Макаренка, був захоплений його ентузіазмом, самодисципліною, цілеспрямованістю та результатами педагогічної діяльності: врятувати тисячі дитячих життів, виховати та дати фактично нове життя – це вартує великої поваги.

Обираючи професію вчителя, я розумію, що буду нести відповідальність не за одну дитину, а за клас, у якому до тридцяти різних за характером, темпераментом, соціальним статусом, захопленнями, інтересами та смаками ще неформованих особистостей, для яких повинен стати наставником, психологом, другом у розумних межах.

Тому у своїй майбутній педагогічній діяльності я буду використовувати настанови А. Макаренка та його напрацювання, адаптуючи їх до нашого сьогодення. Якщо головна мета видатного педагога – це зміна на краще життя дитини, то мета та завдання педагога сучасності – його збереження.

Література

1. Макаренко А.С. О воспитании. М.: Политиздат, 1990. 415 с.
2. Ярмаченко М. Д. Макаренко Антон Семенович // Енциклопедія освіти / Головний редактор Василь Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. С. 471–472.
3. Петровський В. В., Семененко В. І. Солодкі захоплення педагога-чехіста. *Історія України: Заборонені кохання: Особистості. Долі. Почуття*. Харків, 2010. С. 221–232.
4. Любар О.О. та ін. Історія української педагогіки / за ред. М.Г.Стельмаховича. Київ. 2000.
5. Павлова М.П. Педагогічна система А.С. Макаренка. Москва, 1963.
6. Ніжинський М.П. А.С.Макаренко и педагогика школы. Київ, 1976. Педагогическая система А.С. Макаренка. Москва, 1973.
7. Макаренко А.С. Педагогическая поэма. Москва, 1979.

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Михайлов В. В.

***Студент магістратури ННІПППФВК
Науковий керівник – доц. Холковська І. Л.***

Зміст і структура ціннісного ставлення майбутнього вчителя до фізичної культури задаються тими її цінностями, що об'єктивно для неї властиві. Природно, це пов'язано з аналізом певних типів ставлення студентів до цінностей фізичної культури. Ставлення до цінностей фізичної культури є атрибутом професійно-педагогічної діяльності вчителя будь-якого фаху. З урахуванням цього, доцільно зупинитися детальніше на аналізі категорії «цінність», а потім на змісті ставлення до них сучасних учителів.

Під змістом цінностей фізичної культури розуміються особливості компонентів культури, перш за все, свідомості, відчуттів і поведінки, що дозволяють людині задовольняти свої потреби і слугують орієнтирами соціальної і професійної активності, спрямованої на досягнення суспільно значущих цілей [2]. Цінності набувають педагогічного сенсу, коли людина їх «бачить», коли вони викликають у неї ціннісне спрямування.

Цінності різних сфер життєдіяльності людини, у тому числі і професійної, досить докладно досліджені педагогами і психологами С. Архангельським, О. Дробницьким, Я. Клибанівським, Б. Оліпанським, А. Остаповим, Є.Шияновим та